

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР
В ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ

Грисюк Ю.С., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

FORMATION INTEGRATED STRUCTURES IN TRANSPORT AND LOGISTICS SYSTEM

Grysiuk Y.S., Ph. D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

ФОРМИРОВАНИЕ ИНТЕГРИРОВАННЫХ СТРУКТУР
В ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМАХ

Грисюк Ю.С., кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. В Україні наразі важливою є проблема відставання розвитку інфраструктури, особливо транспортного та складського комплексів, від виробничої сфери. Проблеми високих витрат в процесах руху та зберігання товарів у поєднанні з незадовільним сервісом, що характеризується затримками, низькою якістю, слабкою організацією та координацією, привели до необхідності комплексної координації процесів розвитку транспортно-логістичних систем (ТЛС).

Формування та розвиток високоефективних транспортно-логістичних систем дозволяє мінімізувати витрати всіх видів ресурсів і, як наслідок, максимізувати прибуток учасників процесу руху товарів. Тому в даний час актуальними є наукові дослідження процесів управління розвитком транспортно-логістичних систем.

Одним з ефективних механізмів розвитку ТЛС, на нашу думку, є формування інтегрованих структур, як на рівні господарювання (інтеграція суб'єктів господарювання), так і на рівні інтеграції транспортних систем та різних видів транспорту.

Огляд робіт, присвячених дослідженню різних типів інтеграції та інтегрованих структур показав, що питанням вивчення особливостей функціонування інтегрованих структур, розробки організаційно-економічних механізмів їх управління, обґрунтування шляхів забезпечення ефективної взаємодії їх елементів приділяли увагу такі дослідники: Пасічник Г.О., Пушкар А.І., Тищенко О.М., Федулова Л.І., Калініченко Л.Л. [1-5].

Що стосується питань інтеграції у сфері транспорту і логістики, то можна виділити роботи Никифорок О.І., Гриценка С.І., та ін. [6-9].

Високо оцінюючи праці вчених, відзначимо, що питання інтеграції в транспортно-логістичних системах залишаються недостатньо вивченими. Проблемам формування та розвитку інтегрованих структур присвячені роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Разом з тим, дана проблема є не до кінця опрацьованою, зокрема, у питаннях визначення ефективних форм та механізмів інтеграції саме у сфері транспорту та логістики.

Мета статті полягає у формуванні теоретичних основ створення і розвитку інтегрованих структур в транспортно-логістичних системах.

Основна частина. Геополітичне положення України обумовлює проходження по її території основних транспортних потоків, які забезпечують переміщення вантажів та пасажирів поміж Європою та Азією, країнами балтійського та чорноморського регіонів. Рух потоків капіталу, товарів, людей, інтенсивний обмін інформацією, забезпечення таких операцій, як внутрішні перевезення, експорт, імпорт, транзит все це істотно впливає на розстановку сил, структуру і показники діяльності галузей транспорту і логістики нашої держави.

Автомобільний транспорт, який відіграє ключову роль в процесах функціонування транспортно-логістичних систем, зараз перебуває у складному становищі. Уповільнення динаміки

обсягів перевезень, викликане зниженням платоспроможного попиту, прогресуюче моральне та фізичне старіння рухомого складу, обладнання та устаткування підприємств, що здійснюють транспортні та обслуговуючі операції, недостатній рівень інвестицій в галузь, недосконалість системи державного регулювання та правового забезпечення і ряд інших факторів призводять до того, що діяльність значної частини суб'єктів господарювання автомобільного транспорту є неефективною, у більшості з них відсутні ресурси для підтримки високої якості послуг і поступального розвитку.

У даній ситуації позитивна зміна якісних показників галузі може бути досягнута тільки за допомогою її структурної перебудови, основні положення якої відображені в «Транспортній стратегії України на період до 2020 року» (далі Стратегія) [10].

Значно підвищити ефективність реалізації Стратегії, з врахування пріоритетів розвитку автомобільного транспорту в Україні, на нашу думку, можна за рахунок формування і розвитку інтегрованих структур в транспортно-логістичних системах. Інтегровані структури спроможні забезпечити конкурентоспроможність вітчизняного транспорту, створення умов для залучення інвестицій в галузь і досягнення передового рівня розвитку логістики.

Інтегровані структури утворюються внаслідок процесу інтеграції. Існує багато визначень та тлумачень процесу інтеграції, які різняться в залежності від ступеня взаємодії суб'єктів, що інтегруються, починаючи від повного злиття і закінчуючи мінімальною взаємодією у якихось сферах діяльності. Слід зазначити, що під інтеграцією в контексті цього дослідження ми розуміємо процес зближення та об'єднання зусиль суб'єктів господарювання без втрати ними економічної самостійності, функцій саморегулювання і саморозвитку. Таке об'єднання зусиль суб'єктів господарювання по суті є партнерством і стимулює підвищення рівня економічної активності, розширює масштаби виробництва, пов'язуючи перевізників, споживачів транспортних послуг, різного роду обслуговуючі компанії та науково-дослідні установи, сприяє впровадженню інновацій та в кінцевому результаті покращує показники фінансово-господарської діяльності.

У світовій практиці склалися різноманітні типи інтеграції суб'єктів господарювання, що розрізняються в залежності від цілей співпраці, характеру господарських відносин між їх учасниками, ступеня самостійності підприємств, які входять до об'єднання. Це стратегічні альянси, консорціуми, картелі, синдикати, пули, асоціації, конгломерати, трести, концерни, промислові холдинги, фінансово-промислові групи, кластери тощо. Прагнення знайти баланс між перевагами централізації і децентралізації управління та відповідальності при об'єднанні компаній призводить до вибору таких організаційних форм інтеграції які займають як би проміжне місце між повністю централізованою корпоративною структурою і співробітництвом у чисто ринковому середовищі.[5]

Розвиток інтеграційної взаємодії господарюючих суб'єктів обумовлено декількома причинами. По-перше, трансформаційними процесами, що відбуваються у вітчизняній економіці та які змінили умови господарювання. Це пов'язано з розвитком нових галузей виробництва, збільшенням диференціації та інтеграції окремих виробництв, поглибленням міжнародного поділу праці, необхідністю становлення постіндустріального та інформаційного суспільства; посилюється залежністю вітчизняної економіки від світового господарства, розвитком економічної глобалізації. Ці чинники привели до наростаючого ускладнення структурних складових економіки, включаючи не просто збільшення кількості її елементів, але зміна якісних параметрів останніх, а також ускладнення умов, систем і механізмів їх взаємодії у формі інтеграції на різних рівнях економічної системи. По-друге, історичною еволюцією форм організації виробництва, яка призвела до виникнення інтегрованих структур нового типу – мережевих корпорацій, кластерів та інших структур інституційного типу [11].

Особливо актуальними на даному етапі, враховуючи специфіку транспортної галузі, на наш погляд є такі форми інтеграції, як транспортні альянси (галузева інтеграція) та транспортно-логістичні кластери (міжгалузева інтеграція).

Створення транспортних альянсів (ТА) може бути дієвим механізмом організаційного укрупнення дрібних перевізників автомобільного транспорту, забезпечення їх чіткої взаємодії з сервісними та авторемонтними організаціями, а також забезпечувати ринкову інтеграцію різних видів транспорту та удосконалення технологій перевезень.

Створення різних за видами транспортно-логістичних кластерів (ТЛК) може забезпечувати ефективний розвиток міжнародних транспортних коридорів, крупних транспортних вузлів, портів, прикордонних пунктів пропуску, а також сприяти розвитку інтермодальних перевезень, скороченню часу доставки вантажів та перевезень пасажирів, удосконаленню технологій доставки вантажів, впровадженню інновацій.

В цілому, системний ефект від формування інтегрованих структур транспортно-логістичних систем може забезпечити зменшення загальних логістичних витрат майже на 12-35 %, транспортних витрат на 7-20 %, а витрат на навантажувально-розвантажувальні роботи та збереження матеріального потоку на 15-30 %, а також прискорити швидкість обігу матеріальних ресурсів на 20-40 % та скоротити їх запаси на 50-200 %, як в межах регіону чи МТК, так і в межах держави, за умови реалізації комплексної програми впровадження.

Процеси створення інтегрованих структур будуть відбуватися значно швидше і ефективніше за умови участі в них держави на умовах державно-приватного партнерства (ДПП). На наш погляд, ефективним, могло б бути створення інформаційних центрів, галузевих, регіональних, які могли б слугувати електронними ринками для суб'єктів господарювання-учасників інтегрованих структур. Такий центр, при незначних витратах на його створення, міг би стати утворюючим ядром транспортного альянсу чи транспортно-логістичного кластеру. За умови створення таких організацій на основі ДПП, це викликало б довіру до них з боку учасників транспортно-логістичного ринку і дозволяло б державі ефективно управляти процесом розвитку транспортної системи, обумовлювати територіальне розміщення важливих транспортно-логістичних об'єктів, таких як термінали, в тому числі й контейнерні, логістичні центри, склади різних класів з урахуванням вимог екології та ефективного розміщення продуктивних сил.

Отже, формування інтегрованих структур має сприяти скороченню витрат у їх учасників; підвищенню конкурентоспроможності; акумуляції необхідних фінансових ресурсів для оновлення основних фондів, їх технічного обслуговування і ремонту; залученню інвестицій; впровадженню сучасних технологій та інновацій.

Але вітчизняних методичних розробок у сфері формування інтегрованих структур у галузі транспорту та логістики, в напрямку укрупнення господарських структур, взаємодії суб'єктів господарювання транспорту та інших галузей поміж собою, з науковими установами, закладами освіти, державними інституціями, заснованих на комплексному і системному підході, явно недостатньо. Менеджмент організацій автомобільного транспорту не володіє інструментарієм, що дозволяє приймати оптимальні управлінські рішення в процесах взаємодії поміж учасниками інтегрованих структур. Це є однією з ключових проблем, що гальмують процеси розвитку автомобільного транспорту та інтеграції у сфері транспорту і логістики.

Висновок. Проблема формування інтегрованих структур на українському ринку транспортно-логістичних послуг, розвиток та організаційне укрупнення автомобільних перевізників в цих структурах, їх тісна взаємодія з термінальними та складськими структурами, підприємствами автосервісу, постачальниками ресурсів, виробниками рухомого складу, закладами освіти і науки є досить актуальною, що визначається не тільки державною політикою, а й реальною економічною кон'юнктурою і необхідністю підвищувати ефективність автотранспортного виробництва.

Проведений аналіз дозволяє перейти до формування ефективних механізмів формування інтегрованих структур в транспортно-логістичних ситемах.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Пасічник Г.О. Перспективи розвитку інтегрованих корпоративних структур [Текст] Г.О. Пасічник // Фінанси України. – 2002. – №12. – С. 123-131.
2. Пушкарь А.І. Стратегические группы предприятий: концепция, методология, управление: научное издание [Текст] / А.И. Пушкарь. Ю.Е. Жуков, А. А. Пилипенко. – Харьков: изд-во «Кроссруд», 2006. – 440 с.
3. Тищенко О.М. Кластери як вектор розвитку економіки: організація, сутність і концепції [Текст] / О.М. Тищенко // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2010. – № 21. – С. 74-80.

4. Федулова Л.І. Інтеграційні процеси корпоративних структур: можливості для інноваційного розвитку економіки України [Текст] / Л.І. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2007.-№3 – С.9-31.
5. Калініченко Л. Л. Інтегровані бізнес-структури: сутність та оцінка ефективності їх функціонування [Текст] / Л. Л. Калініченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 34. – С. 393 – 396.
6. Никифорок О.І. Широка інтеграція в транспортному секторі: теорія і практика [Текст] / О.І. Никифорок //Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. –2009. – №3. – С.258-265.
7. Гриценко С.И. О развитии транспортно-логистических кластеров в Украине // Российское предпринимательство. – 2008. – № 5 Вып. 2 (111). – с. 134-137. / [Електронний ресурс] / Режим доступу до: <http://www.creativeconomy.ru/articles/12305/>.
8. Дыбская В.В. Логистика: Интеграция и оптимизация логистических бизнес-процессов в цепях поставок: Учебник. [Текст] /Дыбская В.В. Зайцев Е.И. Сергеев В.И.// – М.: Эксмо, 2008 г. – 944 с.
9. Хендфилд Р. Реорганизация цепей поставок: Создание интегрированных систем формирования ценности: Перевод с английского. [Текст] /Р.Хендфилд, Э.Николс// – М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 2003. – 406 с.
10. Розпорядження КМУ “Про схвалення Транспортної стратегії України на період до 2020 року” від 20 жовтня 2010 р. N 2174-р [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України.- Режим доступу до: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2174-2010-%D1%80>.
11. Егорова А.В. Институциональные основы интеграционного взаимодействия субъектов хозяйствования [Текст] : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. гаук: спец. 08.00.01 «Экономическая теория» / А. В. Егорова. – Саратов. – 2008. -23 с.

REFERENCES

1. Pasichnyk H.O. Perspektyvy rozvytku intehrovanykh korporatyvnykh struktur. Finansy Ukrainy. 2002. №12. P. 123-131. (Ukr)
2. Pushkar A.L. Strategicheskie grupy predpriiaty: kontseptsyia, metodologiia, upravlenie: nauchnoe izdanie. Kharkov. «Krossroud». 2006. 440 p. (Rus)
3. Tyshenko O.M. Klasteri yak vector rozvytku ekonomiky: orhanizatsiia, sutnist i kontseptsii. Teoretychni I prykladni pytannia ekonomiky. 2010. №21. P 74-80. (Rus)
4. Fedulova L.I. Intehratsiyni protsesy korporatyvnyh struktur: mozhlyvosti dlia innovatsiynoho rozvytku ekonomiky Ukrainy. Ekonomika i prohnozuvannia. 2007. №3. P. 9-31. (Ukr)
5. Kalinichenko L.L. Intehrovani biznes stuktury: sutnist ta otsinka efektyvnosti ikh funktsionuvannia. Visnyk ekonomiky transport I promyslovosti. 2011. №34. P. 393-396. (Ukr)
6. Nykyforuk O.I. Shyroka intehratsiia v transportnomu sektori: teoriia I praktyka. Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. 2009. №3. P. 258-265. (Ukr)
7. Hrytsenko S.I. O razvitii transportno-logisticheskikh klasterov v Ukraine. Rossiyskoe predprenimatelstvo. 2008. №5 Vol. 2 (111). P. 134-137. Available at: <http://www.creativeconomy.ru/articles/12305/> (Rus)
8. Dybskaia V.V., Zaytsev E.I., Sergeev V.I. Logistika: integratsyia i optimizatsyia logisticheskikh biznes-protsesov v tsepiakh postavok. M. Eskimo. 2008. 944 p. (Rus)
9. Khendfild R., Nikols E. Reorganizatsyia tsepey postavok: sozдание integrirovanykh system formirovaniia tsennosti. M. Banki I birzhy. YUNITI. 2003. 406 p. (Rus)
10. Rozporyadzhennya KМУ “Pro skhvalennya Transportnoyi stratehiyi Ukrayiny na period do 2020 roku” vid 20 zhovtnya 2010 r. N 2174-r [Elektronnyy resurs] / Kabinet Ministriv Ukrayiny.- Rezhym dostupu do: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2174-2010-%D1%80>. (Ukr)
11. Egorova A.V. Institutsyonalnye osnovy ingratsyonnogo vzaimodeystviia subektov hoziaystvovaniia. Avtoref. dis. na soiskanie naych. stupeni kand. econ. nauk. spets. 08.00.01 Ekonomicheskaiia teoria. Saratov. 2008. 23 p. (Rus)

РЕФЕРАТ

Грисюк Ю.С. Формування інтегрованих структур в транспортно-логістичних системах. / Ю.С. Грисюк // Вісник Національного транспортного університету – К. : НТУ, 2013. – Вип. 28.

В статті розглядається проблема створення і розвитку інтегрованих структур в транспортно-логістичних системах, проаналізовано переваги інтеграційних процесів та сформувано передумови для розробки механізмів функціонування і розвитку інтегрованих структур.

Об'єкт дослідження – інтегровані структури транспортно-логістичних систем.

Мета роботи полягає у формуванні теоретичних основ створення і розвитку інтегрованих структур в транспортно-логістичних системах.

Формування інтегрованих структур має сприяти скороченню витрат у їх учасників; підвищенню конкурентоспроможності; акумуляції необхідних фінансових ресурсів для оновлення основних фондів, їх технічного обслуговування і ремонту; залученню інвестицій; впровадженню сучасних технологій та інновацій.

Проблема формування інтегрованих структур на українському ринку транспортно-логістичних послуг, розвиток та організаційне укрупнення автомобільних перевізників в цих структурах, їх тісна взаємодія з термінальними та складськими структурами, підприємствами автосервісу, постачальниками ресурсів, виробниками рухомого складу, закладами освіти і науки є досить актуальною, що визначається не тільки державною політикою, а й реальною економічною кон'юнктурою і необхідністю підвищувати ефективність автотранспортного виробництва.

Проведений аналіз дозволяє перейти до формування ефективних механізмів формування інтегрованих структур в транспортно-логістичних ситемах.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНТЕГРОВАНІ СТРУКТУРИ, ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ, ІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСПОРТНІ АЛЬЯНСИ, ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНІ КЛАСТЕРИ.

ABSTRACT

Grysiuk Y.S. The formation of integrated structures in transport and logistics systems. Visnyk National Transport University. – Kyiv. National Transport University. 2013. – Vol. 28.

This paper addresses the problem of creating and developing integrated structures in the transport and logistics systems, analyzes the advantages of the integration process and formed the preconditions for the development of mechanisms for the development and integrated structures.

Object of study – integrated structures transport and logistics systems.

Objective is to build the theoretical foundations of the creation and development of integrated structures in the transport and logistics systems.

The formation of integrated structures should help reduce the cost of their members, increase competitiveness, accumulation of the necessary financial resources for the replacement of fixed assets, maintenance and repair; investment, the introduction of modern technology and innovation.

The problem of forming integrated structures in the Ukrainian market of transport and logistics services, organizational development and consolidation of motor carriers in these structures and their close interaction with terminal and storage structures, auto service companies, input suppliers, manufacturers, rolling stock, educational and science is quite relevant that determined not only by government policy, but also real economic conditions and the need to improve the efficiency of motor output.

The analysis allows us to pass to the formation of effective mechanisms for the formation of integrated structures in transport and logistics System Works.

KEY WORDS: INTEGRATED STRUCTURE, TRANSPORT AND LOGISTICS SYSTEM, INTEGRATION, TRANSPORT ALLIANCE, TRANSPORTATION AND LOGISTICS CLUSTER.

РЕФЕРАТ

Грисюк Ю.С. Формирование интегрированных структур в транспортно-логистических системах. / Ю.С. Грисюк // Вестник Национального транспортного университета – К.: НТУ, 2013. – Вып. 28.

В статье рассматривается проблема создания и развития интегрированных структур в транспортно -логистических системах, проанализированы преимущества интеграционных процессов

и сформированы предпосылки для разработки механизмов функционирования и развития интегрированных структур.

Объект исследования – интегрированные структуры транспортно-логистических систем.

Цель работы состоит в формировании теоретических основ создания и развития интегрированных структур в транспортно-логистических системах.

Формирование интегрированных структур должно способствовать сокращению расходов у участников этих структур; повышению конкурентоспособности; аккумуляции необходимых финансовых ресурсов для обновления основных фондов, их технического обслуживания и ремонта; привлечению инвестиций; внедрению современных технологий и инноваций.

Проблема формирования интегрированных структур на украинском рынке транспортно-логистических услуг, развитие и организационное укрупнение автомобильных перевозчиков в этих структурах, их тесное взаимодействие с терминальными и складскими структурами, предприятиями автосервиса, поставщиками ресурсов, производителями подвижного состава, учреждениями образования и науки является весьма актуальной, что определяется не только государственной политикой, но и реальной экономической конъюнктурой и необходимостью повышать эффективность автотранспортного производства.

Проведенный анализ позволяет перейти к формированию эффективных механизмов формирования интегрированных структур в транспортно-логистических системах.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНТЕГРИРОВАННЫЕ СТРУКТУРЫ, ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКИЕ СИСТЕМЫ, ИНТЕГРАЦИЯ, ТРАНСПОРТНЫЙ АЛЬЯНС, ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКИЕ КЛАСТЕРЫ.

АВТОР:

Грисюк Юрій Сергійович, кандидат економічних наук, доцент, Національний транспортний університет, доцент кафедри транспортного права та логістики, e-mail: Hrysjuk@ukr.net, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова 1.

AUTHOR:

Grysiuk Yuriy Serghijovych, Ph. D., Associate professor, National Transport University, assistant professor of the department of transportation law and logistics, e-mail: Hrysjuk@ukr.net, Ukraine, 01010, Kyiv, str. Suvorova 1.

АВТОР:

Грисюк Юрий Сергеевич, кандидат экономических наук, доцент, Национальный транспортный университет, доцент кафедры транспортного права и логистики, e-mail: Hrysjuk@ukr.net, Украина, 01010, г. Киев, ул. Суворова 1.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Гурнак В.М., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри транспортного права та логістики, Київ, Україна.

Алькама В.Г., доктор економічних наук, професор, Університет економіки та права «КРОК», професор кафедри зовнішньоекономічної діяльності та логістики, Київ, Україна.

REVIEWERS:

Hurnak V.M., Ph.D. Economics (Dr.), Professor, National Transport University, Professor of the department of transportation law and logistics, Kyiv, Ukraine.

Alkema V.H., Ph.D. Economics (Dr.), Professor, “KROK” University, Professor of the department of foreign trade and logistics, Kyiv, Ukraine.